

ΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΦΥΛΑΞ

ΕΘΝΙΚΗ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΣ

Δι' επιτολαιοι τη Διευθύνσει.

ΓΡΑΦΕΙΑ: 'Αγορά Κύκκου αριθ. 34.

Τιμή εκάστου φύλλου γρ. 2

Υπεύθυνος 'Ιδιοκτήτης
ΕΦΡΑΙΜ Κ. ΠΕΤΡΙΔΗΣ

ΑΓΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΣ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΟΣ

Πολύ φραδόμεθα ότι δεν κατενοήθη παρά πάντων των ελκικρινών και διακωδ ποδούντων την εθνικήν πρόδοον και κραταίωσιν της φυλής ήμων, ης μοίραν επίλεκτον αποτελει και ο έλληνοκώτατος της Κύπρου λαός, ή βαθεία και ύψηλή σημασία του άγώνος ον διεξάγομεν από οκταετίας υπό την Ιστορικήν ήδη καταστάσαν έπωνυμίαν «'Αρχιεπισκοπικόν ζήτημα». Συμβαίνει και παρ' ήμιν, οτι, πολλάκις και πάντοτε σχεδόν-συνέδη κατά τας μεγάλας και εϋτόλμους εξεγέρσεις εναντίον του εϋρωτιώντος και σαπροϋ καθεστώτος, επερ μοιραίως και άποφασιστικώς είναι καταδικασμένον εις άπώλειαν και εις θάνατον, ίνα μη μετάδωση την ήθικην και πνευματικήν πύρωσιν και εξάμδλωσιν του εις τας θγεις εθνικας και κοινωνικας τάξεις, περιπαγγή δέ το εθνος εις αδυναμίαν και ανικανότητα επως εκπληρώση τον μέγαν και ύψηλόν προορισμόν του. 'Ο θάνατος του άοιδίμου αρχιεπισκόπου και ή ανάγκη της έκλογής διαδόχου του δεν είναι ή κυρία αίτία αλλά πρόσαις και άφορμή του μακροϋ άγώνος οστις όρθότατα δ' ναιαι να επικληθή, εκκλησιαστικώς και εθνικώς, ένεκα της στενωτάτης και άρρήκτου τέγε νυν σχέσεως εκκλησίας και εθνους.

Μέχρι του θανάτου του αοιδίμου αρχιεπισκόπου το εκκλησιαστικόν, καθεστώς είχε περιέλθει εις αξιοθρήνητον κατάσταση, οδ' έρχετι να ο ένάρετος και αγαθώτατος εκείνος πρωιεράρχης επως τον βοηθήσιν εις γενναίαν εκκλησιαστικήν διαρρύθμισιν, άνάλογον προς τας εθνικας και κοινωνικας εν τη νήσφ άνάγκας δς παρήγαγε το δ' της άδοκήτου μεταπολιτεύσεως επελθόν νέον πολιτικόν καθεστώς.

Η άγγλική κατοχή της νήσου και της συνειδίξεως καταπινομένων επί αιώνας ήδη υπό τυραννίας άδυσωπήτου και θεοσυγοϋς, προς άποτελεσματικήν δέ χρήσιν των μεγάλων τούτων δυνάμεων υπήρχεν άνάγκη τελείας και άδρας πνευματικής και ήθικης μερρώσεως και αναπτύξεως του λαού και τα προς τοϋτο υλικά και ήθικά μέσα ώφειλον να παράσχων ή πολιτεία και ή 'Εκκλησία.

Η πολιτεία όμως, έξην παντελώς ούσα προς τούς νησιώτας, κυρίαν μέριμναν είχε την εις άκέραιον εξαπράξιν των γνωστών και άγνωστων φέρων, έσως εκληρονόμησεν από της προκατόχου κυβερνήσεως και την άποκατάστασιν δημοσίας τάξεως και άσφαλείας δια δικαιοσύνης εϋπροσώπου, άρής δέ το ύπόχρεον να διαρρύθμιση τα εκκλησιαστικά και εθνικά του πράγματα ως κάλλιον εγνώσκει και ήδύνατο.

Ατυχώς, παρά τινας επιπολαιούς και διαλαυματικούς άποπαίρας, ούδεμία έγέμετο σθεθερά και εϋσυνείδητος ενέργεια πρ' τα του άνωτέρου κλήρου και των προκρίτων του λαού προς εκκλησιαστικάς και κοινωνικας διαρρυθμίσεις σκοπούσας ει την πνευματικήν και ήθικήν μόρφωσιν και ανάπτυξιν του ε. κλήρου και του λαού, αίτινας άποτελοϋσι τα πρώτα και κύρια εφόδια και έπλα προς πάσαν εθνικήν πρόδοον και έλευθερίαν.

Τας παραχωρηθείσας πολιτικας ήμieleυθερίας υπήρξαν ιθαγενείς επωφεληθέντες μόνον προς θεραπείαν και κορεσμόν της ιδιοτελείας και της φιλοδοξίας των, και κατέστησαν αύτας τυραννικώτερας της τουρκικής τυραννίας και μάλλον επικινδύνους του τουρκικϋ ζυγοϋ, οστις έδάρυνε μέν επί του τραχήλου του γένους ήμιν, άλλ' έξηγήσει και υπέκκαυσε την ιεράν άγανάκτησιν και τα εϋγενέστατα και υψιστα ιδεώδη λαού υποδοϋλου, επως επιδιώξη αντί πάσης θυσίας την έλευθερίαν αύτου.

(Κακοήθης δημαγωγία και άναίσχυρος και άχάλινος συκοφαντία υπήρξαν τα πολιτικά έπλα ανθρώπων τινών ιθαγενών επως επιβάλωσι σιγήν εις το πατριωτικόν κήρυγμα, δι' οϋ θα έξηγήρατο ο λαός της νήσου από της μακραιώνος εθνικής νάρκης και θα καθιρριζέτο προς γενναίους και νικηφόρους άγώνας υπό της εθνικής άποκαταστάσεως του. Τα πολιτικά αξιώματα, άτινα ενεπαιστεύετο εις τούς όχλ' αγωγοϋς τούτους μικρά μόνον του λαού μοίρα, έχρησμοποιοϋν οϋτοι οϋχι προς άνακούφιζον αύτου από των βρρέων και άδίκων φόρων, οϋχι προς κατανόησιν και εξάσκησιν των νέων πολιτικών δικαιωμάτων του, οϋχι προς έξαρσιν και επέρρωσιν του εθνικϋ φρονήματος του λαού αλλά προς παντελή χάνωσιν και άπογοήτειαν αύτου.

Μετά φρίκης άναμινύσεται τας φιλόπατρις Κύπρις των χρόνων εκείνων της πολιτικής, κοινωνικής και εθνικής νάρκης των νησιωτών, ήν οι πολιτικοί άγύρται πάσαν προσπάθειαν κατέβαλλον επως καταστήσασιν βαρύτεραν και διακεκοτάν. Περιδεύουν τότε άνα την νήσον διαπρεπής Κύπρις Έλλην αξιωματικός έτρώθη βαθύτατα την καρδίαν εϋρών τον Έλληνικόν πληθυσμόν της νήσου εις κατάστασην απελπιστικήν, διότι οϋδεμίαν έτι εξέδχλου ζώην και ζέον εθνικήν, υψίστατο δέ μετ' άπαθείας μοιρολατρικής πάσας τας υπεραστίας των όργάνων της ξενοκρατίας. Η έξάσκησις των παραχωρηθεισών έλευθεριών ήτο δλως άγνωστος εις τον Κυπρ. λαόν, πλην τινων μεμνημένων και δι' άμοιβαίον προσωπικών συμφερόντων συνδεομένων μετά πολιτικών άγυρτών εκείνων οϋς ή Κυβέρνησις τότε έδωγίηαι και ένίσχυεν εις το άντεθνικόν και αυτόχρημα προδοτικόν έργον αύτων.

Οι αύτοι πολιτικοί άγύρται εξέτειναν την όλεθρίαν επιρροήν αυ-

τών επί την 'Εκκλησίαν καταστήσαντας υποχείριον τον αρχιεπισκοπον και δι' αύτου τον μοναχικόν και τον λαϊκόν κλήρον, και εις άντάλλαγμα της υποταγής τούτης επέρτρεψαν την άνεξέλεγκτον διαχείρισιν της 'Εκκλησιαστικής και μοναστηριακής παρουσίας, ης αι μεγάλαι άλλ' άφανείς πρόσδοοι διατίθεντο προς πλουτισμόν λαϊκών τινων και κληρικών.

Η εθνική παιδεία παρέμεινεν άδογήητος, ο κλήρος άπαιδευτος, το χριστεπώνυμο πλήρωμα χωρίς θελον κηρύγματος και ή 'Εκκλησία είχε περιέλθει εις νεκροφάνειαν οϋδ' εϋ γόντρον και οϋδεμίαν επίδρασιν ήθικήν έξασκούσα επί τας καρδίας και τας ψυχάς του λαού, εξ οϋ προέρχεται και ή άνα την νήσον κατάρηλος και εις επιπολαιον παρατηρητήν θλιβερά θρησκευτική άδιαφορία, καταντώνσα πολλάκις εις άνευλάβειαν και άρέθειαν προς τα θεία.

Τοιαύτη εν άμυδρ' οικιαγραφία υπήρχεν ή κατάσταση εις επήλθεν ο οϋχι άπροσδόκητος θάνατος του αοιδίμου αρχιεπισκόπου Σωφρόνιου Β'. Η χηρεία του αρχιεπισκοπικϋ θρόνου εν τη συνειδήσει της μεγάλης πλειονότητος του Κυπριακού λαού, ειμή, άσφαλέστερον, παντός του λαού πλην πολιτικών τινων άγυρτών και έσμου καλογγρών, έσήμαινε το τέρμα της θλιβερας και άφορήτου καταστάσεως εν τη 'Εκκλησί' και εν τη τοπική πολιτική, και δια τούτο συμπλέκεται και συνδέεται μέχρι συγγενεύσεως του αρχιεπισκοπικϋ ζητήματος μετά των πολιτικών ζητημάτων εν τη νήσφ.

Επιτακτική φίστατο άνάγκη ίνα και ή 'Εκκλησία καθαρθή και έξυγιανθή από των κακοποιών εν αύτ' στοιχείων και ή πολιτική της Κύπρου σκινή άπκλαγή από χυδαίων και ποταπών κερδοσκόπων, επί βλάβη των μεγίστων συμφερόντων και των υψίστων ιδεωδών του Κυπριακού λαού. Τοιούτου προκειμένου άγώνος 'Εκκλησιαστικϋ και πολιτικϋ, ίδει να ζήτηθωσι πρόσωπα ικανά ίνα αναλάβωσι την διεύθυνσιν και την άποτελεσματικήν διεξαγωγήν αύτου. 'Εν τ' Κυπριακ' κλήρ'ν μία προσωπικότης διακρίνεται και υπερείχει έμπνεύσασα δικαίαν έπιστοσύνην εις άπαντα τον λαόν, ή του Πανιερωτάτου Μητροπολίτου Κιτίου, οστις ως διάκονος και ως διδάσκαλος και ως άρχιερεύς και ως βουλευτής επί είκοσιπενταετίαν έλ'ην άνεδείχθη, άκάματος και άπίότητος υπερασπιστής τον τε λαϊκόν και των εθνικών δικαίων του Κυπρ. λαού, και τον εν τη νήσφ άρχιερέων αύτ'ς μόνος οικονομικώς ήνδρ'ήσας και εις άκμήν ήγαγεν οικονομικήν την τέμει ήρεπωμένην μητρόπολιν του. 'Ο έτερος τ'ον επιζώντων Μητροπολιτών, ο 'Αγ. Κυρηναίος, είχαν άπαύχει οικτρως περ' την έξάσκησιν των άρχιερατικών καθηκόντων του και ή οικονομική διαχείρισις της περιουσίας της Μητροπόλεως του έτεινεν άποκλειστικώς εις την οικονομικήν αυ-

τού εϋπραγίαν, οϋτε υπέρ της λαϊκής παιδείας του. ποινίου του, οϋτε υπέρ βελτιώσεως τινος του ύπ' αύτον κλήρου ποτέ μεριμνήσας. Προλύτης άπλως της φιλολογικής σχολής τας θεολογικάς του γνώσεις ήρύετο από των έργων του εν 'Αθήναις γνωστού αίρεσιάρχου Μικράκη, οϋτινος τυγχάναι μ'ν όπαδός, οϋδέποτε όμως έμμιθήη και τινας άρετάς δς είχαν εκείνος, διότι και ζήλου εκκλησιαστικϋ στερείται και περ' το θελον κήρυγμα είναι αδύνατος και άκατάρτιστος. 'Το λιπόσαρκον και ή νεκρικη του προσώπου όχρότης προσδίδουσιν εις αύτον άσκητικήν όψιν ήτις δυνάται να παραπλανήσιν τούς μη γνωρίσαντας και μη σχετισθέντας όπωσδήποτε προς αύτον. 'Απύλαυε δια ταύτα παρ' τω λα'φ φήμης τινος ως προς και άκακος και εϋσεβής και πεπαιδευμένος, οϋχι όμως και επιτήδειος να ηγδαλιούχησιν την 'Εκκλησιαστικήν δλκάδα υπό ξένην κυριαρχίαν, καθ' ης ώφειλε να κατευθύνη την π'ρώραν και να αναδείξη πάλιν την αρχιεπισκοπήν κέντρον και έρμητήριον εθνικόν.

Προς τοϋτο γενικώς έθεωρήθη ικανός και κατάλληλος εκ πείρας μακρας ο Πανιερ. Μητροπολ. Κιτίου και προς αύτον, ως είπομεν, έλλείψει κρείττονος, έοτάρησαν ή συμπάσαι παντός του λαού πλην τινων πολιτικών άγυρτών και έσμου καλογγρών προβλεπόντων άσφαλώς εις ή άνοδος του 'Αγ. Κιτίου εις τον αρχιεπισκοπ. θρόνον θα έσήμαινε την λήξιν του θλιβερωτάτου εκκλησιαστικϋ παρελθόντος και την εγκαίνισιν ριζικών μεταρρυθμίσεων και βελτιώσεων διοικητικών εν αύτ', εν πνεύματι χριστιανικ' και πατριωτικ'.

Οι τελευταίοι οϋτοι υπέρ του άχρείου καθεστώτος άγωνιζόμενοι, άνεζήτησαν υποψήφιον επως αντίταξωσιν εις τον 'Αγ. Κιτίου, και ως τοιοϋτον προτίμων τον 'Ηγούμενον Κύκκου, αλλά κατανόησαντες την επικρατούσαν κατ' αύτου αντιδημοτικότητα, προσέβαλον την του 'Αγ. Κυρηναίος, οστις ένεκεν εϋλόγου πλάνης θα ήδύνατο να συγκεντρώσιν σημαντικήν πως μειονοφήγίαν. Περί τ'ον 'Αγ. Κυρηναίος συνεοπερώησαν πολιτικοί άγύρται και των καλογγρών οι πλειστοι και τινες λαϊκοί και κληρικοί, έσοι ιδ'εα δια παλαιάς συνηθείας άποκρούουσι την έγκατάστασιν οθενάρας και άγρόπνου άρχής εκκλησιαστικής.

Το αρχιεπισκοπικόν άρα ζήτημα εν τη συνειδήσει της μεγάλης πλειονότητος του Κυπρ. λαού είναι ζήτημα 'Εκκλησιαστικόν και εθνικόν, διότι την λύσιν αύτου δια της ψήφου του κλήρου και του λαού επιδιώκει επείδη θέτει αύτην ως τέρμα θλιβερωτάτου και υπό πάσαν έσοψιν έλασινού παρελθόντος και άγερτηρίαν ριζικών και εθνικωδών μεταρρυθμίσεων διοικητικών εν τη 'Εκκλησί' άμεσώτατα και στενωτάτα σκοπεύσων εις την πνευματικήν, ήθικήν και οικονομικήν βελτίωσιν του ε. κλήρου και εις την ένίσχυσιν της εθνικής παιδείας του λαού. Η εθνική πλειονοφήγία

εις την διευθέτησιν του 'Εκκλησιαστικϋ ζητήματος άποδίδει μετά πολλήν μεζονος πόθου ή προς την του αρχιεπισκοπικϋ, διότι τοϋτο θεωρεί μόνον ως πρόσδρομον εκείνου.

Οστις ήθελε να παρακολουθήσιν την έλ'ην πορείαν της εθνικής μερίδος εν όλη τη εξέλιξει του ζητήματος και εν τη διεξαχθείσ' άλληλογραφία και εν τη δημοσιογραφία αύτης θαΐδ'η οτι παρέμεινεν αυτηγεσταθής και άπαρέγκλιτος εις την λύσιν του ζητήματος συμφώνως προς τα πανάρχαια έθ'η και θέσμαι της Αδοτοκεφάλου 'Εκκλησίας της Κύπρου, άτινα και αύτοι οι την ψευδοσύναδον συγκροτήσαντες και αδιάλλακτοι πολέμοι του 'Αγ. Κιτίου άνομοιόγησαν και άνέγραψαν εν τη 'Εγκυκλί' ήν απέλυσαν προσκαλούντες τον 'Ορθόδοξον λαόν της νήσου εις έκλογήν ειδικών και γενικών αντιπροσώπων.

Το 'Εκκλησιαστικόν και Ιστορικόν δικαίον εν τούτ'φ είναι άκαταμάχητον κατέστησαν δέ αύτο και τάδ'ηλον αι εκθέσεις του τε Μακαριωτάτου Πατριάρχου 'Αλεξανδρείας και Πανοσιολογώτατου 'Αρχιεμμενδρίτου κ. Μεταξάκη, 'Αρχιεγγραμματέως της Σιωνιτιδος 'Εκκλησίας, καθ' ών οϋδεις ήδυνήθη σοδαρδς οπωσδήποτε κληρικϋς ή λαϊκός λόγιος ν' άντεπεξέλθ'η.

Απεκρούσαμεν την δια τρίτου λύσιν, διότι αύτη έθετεν εν κινδύνω πάσας τας ελπίδας δς έοτήριζεν ο λαός επί την εθνικήν δύναμιν της 'Εκκλησίας του, ή έκλογή δέ του της μειονοφήγίας υποψηφιϋ πρώην Κυρηναίος κ. Κυρίλλου Βασιλείου εν Φαναρί'φ οϋ μόνον άφρων τυγχάνει από τε εθνικής και εκκλησιαστικής άπόψεως εν τη νήσφ, αλλά και θραυστάτη πρόκλησις της μεγάλης εθνικής πλειονοφήγίας, και επί πάσι καταπάτησις και κατάλυσις της ανεξαρτησίας της 'Εκκλησίας ήμων, ήν ώφειλε π'ας Κύπριος φιλόπατρις να υπερασπίσ'η πάση δυνάμει και πάση θυσία.

ΣΚΙΑΓΡΑΦΙΑ ΤΟΥ ΙΩΑΚΕΙΜ Γ'

Ο κακός κακώς άπελθόν άρ' ήμων όλετήρ της 'Αρχι'άλου εν τη από 1 Δεκεμβρίου 1904 έπιτολή του διαγράφε την εικόνα του 'Ιωακείμ Γ', εν ή ως επί γ'αλλικϋ κατόπτρου κατοπτρίζεται και τα άπεχθ'ς και μοχθηρόν αύτου πρόσωπον, προς πληροφορίαν δέ του Κυπριακού Κοινού και εξήγησιν της άναρμόστου δλως συμπεριφοράς του, εν τη διαχείρισει του αρχιεπισκοπικϋ ζητήματος ήμων, δημοσιεύομεν συνοπτικήν βιογραφίαν αύτου.

Ο 'Ιωακείμ Γ' εγεννήθη εν Βαρσαζωφί'φ (Βογιατζίκι'φ) του Βοσπόρου τ'φ 1834 εκ πατρός Δεβετζή. 'Εν τ'φ χωρί'φ του εξήμαθε τα τότε κοινά γραμματα άτινα απέτέλεσαν την μόνην παιδείαν του. Κατετάχθη πρώιμως εις τον κλήρον και υπηρέτησεν εν αρχ'η διάκονος εν Βλαχία και είτα εν Βιέννη, ένθα κατέλιπεν άναμνήσεις οϋχι αγαθάς. Τ'φ 1860 εύρίσκειμεν αύτον Δευτερεύοντα Διάκονον. εν τοις Πατριαρχείοις

Γεώργ. Κακουλλῆ
Ἐμποροβράπιτης.
(Στοιχ. Φανερωμένης.)

